

HASTALIK, SABIR VE MAL MÜLK: SAHABE'DEN ÇIKARILACAK DERSLER

Eûzübillâhimineşşeytânirracîm.

Bismillâhirrahmânirrahîm.

Elhamdülillâhi Rabbi'l-âlemîn. Hamden kesîran tayyiben müberaken fîhi alâ külle hâlin ve fî külle hîn. Ve's-salâtu ve's-selâmu alâ seyyidinâ Muhammedinin ve ala âlihî ve sahibihî ecma'în ve men tebi'ahû bi-ihsânin ilâ yevmi'd-dîn.

Emmâ ba'd.

a. Peygamberimizin Uyarısı

Fe-kâle resûlullahi sallallahu aleyhi ve sellem.

لَا يَتَمَنَّيَنَّ أَحَدٌ مِنْكُمْ: عَنْ أَنَسٍ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ
الْمَوْتَ لِضُرِّ نَزَلَ بِهِ فَإِنْ كَانَ لَا بُدَّ مُتَمَنَّيًّا لِلْمَوْتِ
فَلْيُقِلَّ اللَّهُمَّ أَحِينِي مَا كَانَتْ الْحَيَاةُ خَيْرًا لِي
وَتَوَفَّنِي إِذَا كَانَتْ الْوَفَاةُ خَيْرًا لِي

Kemâ ruviye an enesin radiyallahu anh lâ yetemenneyenne ehadükümü'l-mevte li-dur-rin esâbehû fe-in kâne lâ büdde fâilen fe'l-

yekul: Allahumme ahyinî mâ kâneti'l-hayâtü hayran lâ ve teveffênî izâ kâneti'l-vefâtü hayran lâ.

Muttefekun aleyh.

Bu hadîs-i şerîfi, İmam Buhârî ve Müslim beraber rivayet etmişler, Enes radiyallahu anh'den. Peygamber Efendimiz buyurmuş ki;

Lâ yetemenneyenne ehadükümü'l-mevte li-durrin esâbehû. Kendisine gelen bir hastalıktan, sıkıntıdan, ıstıraptan dolayı sizden biriniz, ölümü temenni etmesin.

Al benim canımı Allah'ım, öleyim artık filan gibi, ölümü temenni etmesin.

Fe-in kâne lâ büdde fâilen. İlle böyle bir şey yapmak istiyorsa.

Desin ki;

Fe'l-yekul: Allahumme ahyinî mâ kâneti'l-hayâtü hayran lâ.

Ya Rabbi!

Hayat benim için hayırlı olduğu müddetçe, beni yaşat.

Ve teveffeni izâ kâneti'l-vefâtü hayran lâ.

Ölüm bana hayırlı olduğu zaman da vefatımı ver, vefat edeyim o zaman de.

Yani Allah'a bırakıyor. Hayat hayırlı olduğu müddetçe, yaşamayı isteyecek Allah'tan. Eh ölüm hayırlı olacaksa, o zaman ölümü isteyecek. Çünkü bazen amansız bir hastalık oluyor, çok ızdırap çekiyor filan. Böyle durumlar olabilir.

b. Dünya Malı ve Ahiret

عَنْ قَيْسِ بْنِ أَبِي حَازِمٍ قَالَ: دَخَلْنَا عَلَى خَبَّابٍ نَعُودُهُ
وَقَدْ اُكْتُوَى سَبْعَ كَيَّاتٍ فَقَالَ: إِنَّ أَصْحَابَنَا الَّذِينَ
سَلَفُوا مَضَوْا وَلَمْ تُنْقِصْهُمْ الدُّنْيَا وَإِنَّا أَصَبْنَا مَا لَا
نَجِدُ لَهُ مَوْضِعًا إِلَّا التُّرَابَ وَلَوْ لَا أَنَّ النَّبِيَّ صَلَّى اللَّهُ
عَلَيْهِ وَسَلَّمَ نَهَانَا أَنْ نَدْعُوَ بِالْمَوْتِ لَدَعَوْتُ بِهِ ثُمَّ
أَتَيْنَاهُ مَرَّةً أُخْرَى وَهُوَ يَبْنِي حَائِطًا لَهُ فَقَالَ إِنَّ
الْمُسْلِمَ لَيُوجَرُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُنْفِقُهُ إِلَّا فِي شَيْءٍ
يَجْعَلُهُ فِي هَذَا التُّرَابِ

An kaysi'bnî ebî hâzimin kâle dehalnâ alâ habbabi'bnî eret radiyallahu anhu ne'ûdühû ve kadik'tevâ seb'a keyyâtin.

Habbab b. Eret radiyallahu anh'ın hastalığında onu ziyarete gitmiştik. Kays b. Ebû Hâzim böyle diyor. Yedi tane dağlama yapmışlardı vücuduna.

Yani dağlamak; yakmak yani. Demirle, kızgın demirle dağlamak, geçmeyen yaralar için en son çare olarak, *âhire'd-devâ*, en son çare dağlamak. Yedi defa dağlamışlar, ne sebeple şey olduysa.

Gittik.

Fe-kâle. Dedi ki;

İnne ashabenellezîne selefû medav ve lâ tenkushümü'd-dünyâ. O zaman o mübarek ziyaret edilen hasta, yedi defa dağlanıp tedavi olmaya çalışan sahâbi demiş ki;

Bize tekaddüm eden, bizden önceki kardeşlerimiz elhamdülillah, dünya onlara zarar vermeden göçüp gittiler. Yani günahlara batmadan, şımarmadan, şaşırmadan, zenginlikten, varlıktan, bozulmadan, güzelce yaşadılar gittiler.

Ve innâ asabnâ mâlen. Biz onlardan sonra çok mal mülk sahibi olduk.

Allah bize dünyayı açtı, çok mal mülk sahibi olduk.

Mâ lâ necidü lehû mevdı'an ille't-türâbe. O kadar çok mala kavuştuk ki, koyacak yer bulamıyorduk, ancak toprağa koyacak kadar, yere koyacak kadar mala kavuştuk.

Ve levlâ enne'n-nebiyye sallallahu aleyhi ve selleme nehânâ en ned'uve bi'l-mevti lede'avtü bi-hî. Eğer Resûlullah ölümü temenni etmeyi bize yasaklamamış olsaydı, ben şimdi al canımı ya Rabbi öleyim! Diye ölümü temenni ederdim.

فَقَالَ إِنَّ الْمُسْلِمَ لَيُوجِرُ فِي كُلِّ شَيْءٍ يُنْفِقُهُ إِلَّا فِي
شَيْءٍ يَجْعَلُهُ فِي هَذَا التُّرَابِ

Sümme eteynâhuü merraten uhrâ. Bu hastayı ziyarete bir kere daha gittik. *Ve hüve yebnî hâitan lehû.* Bir avlu duvarı tamir ediyordu, kurtulmuş rahatsızlıktan.

Bir daha bir gittiğimizde, o kendisi için avlu duvarı tamiri yapıyordu.

Fe-kâle. Dedi ki;

Inne'l müslime le-yu'ceru fî külli şey'in yünfikuhû illâ fî şey'in yec'aluhû fî hâze't-turâbi.

Muttefekun aleyh ve hâzâ lafzu rivayeti'l-buhari.

İmam Buhârî ve Müslim bu hadîsi rivayet etmişler, bu sözler Buhârî'den alınan rivayetler.

O zaman da o bahçe duvarı tamir ettiği sırada gittiklerinde de demiş ki;

Inne'l müslime le-yu'ceru fî külli şey'in. Müslüman her yaptığı şeyden sevap alır. Allah ona her şeyden sevap verir. *Yünfikuhû.* Yani Allah yoluna sarf ettiği her şeyden, masraftan, hanımına, eşine, çocuğuna, anasına, babasına, arkadaşına ikram hediye çeşitli yollar. Hepsinden sevap alır. *İllâ fî şey'in yec'aluhû fî hâze't-turâbi.* Ancak şu toprağa gömdüğü paralar, binaya sarf ettikleri, avlu duvarıymış bilmem evmiş o masraflardan ecir yok. Ona şey yok dedi.

Burada iki şeyi öğrenmiş oluyoruz, iki ziyaretinden.

c. Güzel Ahlakın Önemi

Üçüncü hadîs-i şerîf.

عَنْ النَّبِيِّ رَضِيَ اللَّهُ عَنْهُ وَعَنْ النَّوَّاسِ بْنِ سَمْعَانَ
حُسْنُ الْخُلُقِ وَالْإِثْمُ: الْبِرُّ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ قَالَ
مَا حَاكَ فِي نَفْسِكَ وَكَرِهْتَ أَنْ يَطَّعَ عَلَيْهِ النَّاسُ

Ve ani'n-nevvâsi'bni sem'âne radiyallahu anhu ani'n-nebiyyi sallallahu aleyhi ve selleme kâle el-birru husnü'l-hulugi ve'l-ismü mâ hâke fî nefsike ve kerihthe en yettali'a aleyhi'n-nâsü.

Revâhu Müslim hâke bi'l-hâil mele ve'l-kâf ey tereddede fihi.

Nevvâs İbn Sem'ân radiyallahu anh Peygamber Efendimizden rivayet etmiş ki, bu sonuncu hadîs-i şerîfte;

el-Birru. İyilik, iyi iş yapmak. *Husnü'l-hulugi.* Huyun güzelliğidir.

Hani falanca adam birr ü takvâ sahibi diyoruz. Birr, iki re ile.

Bu birr nedir?

Güzel huylu olmaktır.

Ve'l-ismü. İyi olmamak, günah işlemek kötü olmakta nedir?

Günah da *mâ hâke fî nefsike.* Kalbinde böyle bir titreme meydana getiren şeydir.

Ve kerihte en yettali'a aleyhi'n-nâsü. İnsanlar aman bunu görmesin diye, insanların görmesinden çekindiğin iştir günah da.

Madem insanların görmesinden korkuyorsun demek ki iyi bir şey değil ki ondan korkuyorsun. İnsanların muttali olmasından korktuğun, içinde de bir tereddüt acaba filan böyle bir kımıltı, itiraz uyandıran şey günahdır. İyi olan şey de güzel huydur buyurdu.

Yani ana ölçü veriyor. İyi bir kul olmak istiyorsak, huyumuzu güzelleştireceğiz. Sevapları almanın yolu bu.

Kötülük neler, günahlar nelerdir onları yapmamak istiyorsak, kalbimizi dinleyeceğiz, biraz istemiyorsa, bir de bu işi insanların yaptığını görmesin, görürlerse ayıp olur insanlara karşı diye. İnsanların görmesini istemiyorsan bir işi yaparken, demek ki iyi değil ki, içimden bir korku geliyor insanlar görmesin diye. O da bir ölçü. O işi yapmamak lazım.

Allahu Teâlâ hazretleri bizi güzel huylara sahip eylesin. Öyle tereddütlü, şüpheli, kötü işler yapmaktan korusun, kurtarsın. Allah hepinizden razı olsun. Şu Ramazan ayını çok kârlı kapatmayı nasip etsin. Çünkü iki günümüz kaldı.

Çünkü artık çalışan çalıştı, ücretlerin alınma zamanı yaklaştı, maaş zamanı yaklaştı. İnşallah yaptığımız işler makbule geçmiştir de, Cenâb-ı Hak kabul etmiştir de, yüzümüze melekler çarpmamıştır da, ne biçim oruç bu? Ne biçim namaz bu? Çat, pat! İnşallah öyle bir durum yoktur da.

Zikirler, namazlar şeyler. Cenâb-ı Hak bizim azımızı çoğa saysın. Kusurumuzu kapatsın, örtsün, bağışlasın. Afv u mağfiret eylesin.

Bütün her şey Cenâb-ı Hakk'ın lütfuna kalmıştır. Lütfuyla, rahmeti ile ondan başka bir şey yok. Yoksa bizim bu yaptıklarımızın hepsini toplasak, bir kamyonu doldursak, bir işe yaramaz. Rubbish [çöp]. Bir işe yaramaz, götür dök.

Allahu Teâlâ hazretlerinin rahmetinden başka dayanağımız yoktur. Rabbimiz rahmetine erdirsin, mükâfatlandırın. Hem dünyada

hem ahirette hayırlara erdirsin, mes'ud eylesin. Şu Ramazan'da, nefsimizi tuttuğumuz gibi, bundan sonrada kötü şeylerden kendimizi tutmayı nasip etsin. Zor da gelse iyi sevaplı şeyleri yapabildiğimiz gibi, Ramazan'dan sonra da biraz irademiz kuvvetlensin inşallah. Hayırlı iyi şeyleri de daha kolay kuvvetlenmiş olarak yapabilmeyi Allah nasip eylesin.

El Fâtiha.

Prof. Dr. Mahmud Es'ad COŞAN

[Bütün GURBET SOHBETLERİ'ne PDF olarak ulaşmak için tıklayınız.](#)

